

NAUKA

KOMITET NAUKOWY

Francesco Coniglione

Wydział Filozofii, Uniwersytet w Katanii, Katania, Włochy

Michał Głowiński

Instytut Badań Literackich PAN, Warszawa

Jacek Hołówka

Instytut Filozofii, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Michał Karoński

Wydział Matematyki i Informatyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań

Michał Kleiber

Polska Akademia Nauk, Warszawa

Małgorzata Kossut

Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN, Warszawa

Zbigniew Kwieciński

Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń

Ewa Łętowska

Instytut Nauk Prawnych PAN, Warszawa

Witold Rużyło

Instytut Kardiologii im. Stefana Wyszyńskiego, Warszawa

Mojmir Svoboda

Instytut Psychologii, Uniwersytet Masaryka, Brno, Republika Czeska

Zbigniew Szawarski

Instytut Filozofii, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Piotr Sztompka

Instytut Socjologii, Uniwersytet Jagielloński, Kraków

Henryk Szymczak

Instytut Fizyki PAN, Warszawa

Ryszard Tadeusiewicz

Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków

Piotr Węgleński

Instytut Genetyki i Biotechnologii, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Andrzej Kajetan Wróblewski

Instytut Fizyki, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Andrzej Zoll

Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Jagielloński, Kraków

NAUKA

2 • 2023
KWARTALNIK

KOMITET REDAKCYJNY

JERZY MARIAN BRZEZIŃSKI – *redaktor naczelny*

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Wydział Psychologii i Kognitywistyki – Poznań
e-mail: brzezuam@amu.edu.pl

ANDRZEJ B. LEGOCKI

Polska Akademia Nauk
Instytut Chemii Bioorganicznej – Poznań
e-mail: legocki@ibch.poznan.pl

ELŻBIETA SARNOWSKA-TEMERIUŚ

Polska Akademia Nauk
Instytut Badań Literackich – Warszawa
e-mail: ibadlit@ibl.waw.pl

ANDRZEJ WÓJTOWICZ – *sekretarz redakcji*

Polska Akademia Nauk
Instytut Chemii Bioorganicznej
Ośrodek Wydawnictw Naukowych – Poznań
e-mail: wojtow@man.poznan.pl

Polska Akademia Nauk • Warszawa 2023

NAUKA 2/2023

<http://www.nauka-pan.pl>

<http://www.pan.pl>

Na liście czasopism punktowanych MNiSW
kwartalnikowi NAUKA przyznano 20 punktów

© *Copyright*

Polska Akademia Nauk, Warszawa 2023

All rights reserved

ISSN 1231-8515

WYDAWCA

Polska Akademia Nauk
Warszawa, Pałac Kultury i Nauki

Redakcja kwartalnika NAUKA

61-713 Poznań, ul. Wieniawskiego 17
tel.: +48 618528503 wew. 1209
e-mail: wojtow@man.poznan.pl

Opracowanie językowe

Małgorzata Szkudlarska

Na okładce

Matematyk, mezzotinta Jamesa McArdella (1765) na podstawie obrazu Rembrandta van Rijna
Gabinet Rycin, Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie (grafika w domenie publicznej)

Indeks 366633

Druk i oprawa

Agencja Wydawniczo-Poligraficzna GIMPO
ul. M. Grzegorzewskiej 8, 02-778 Warszawa
tel.: +48 501 076 031
e-mail: gimpo@poligrafia.waw.pl

Spis treści

Stanowisko Prezydium KRASP z 12 maja 2023 roku w sprawie zapewnienia wolności badań naukowych	
Stanowisko Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Polskiej Akademii Nauk, Polskiej Akademii Umiejętności oraz Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 12 maja 2023 r. w sprawie zapewnienia wolności badań naukowych	7
***	
Inicjatywa „Doskonałość naukowa nie ma płci” – od świadomości do transformacji	
M. GMUREK, A. KLOS, J.Ł. KOLANOWSKI	11
Miejsce kobiet (jest) w technonauce. Niewykorzystany potencjał czy rewolucja?	
A. KNAPIŃSKA	19
Dynamika nierówności płci na polskich uczelniach. Analiza stopni i tytułów nadawanych w latach 2004–2021 z podziałem na grupy kierunków i dziedziny nauki	
M. GULCZYŃSKI	33
Profesja akademicka w ujęciu globalnym: co Big Data mówią nam o udziale kobiet w nauce?	
M. KWIEK, Ł. SZYMULA	45
***	
Psychofarmakologia – <i>Quo vadis?</i>	
J. RYBAKOWSKI	87
Metafora <i>żelaznej kurtyny</i> jako kategoria analityczna	
E. CZYKWIN	107
Kairologia pedagogiczna Bogdana Suchodolskiego	
Z. KWIECIŃSKI	125
O <i>Dziennikach</i> Stanisława Ossowskiego	
R. SUŁEK	151
Szanse i bariery zachodniopomorskich środowisk naukowych na tle krajowych uwarunkowań rozwoju nauki	
R. RAKOCZY, M. KOWALEWSKI, P. OSSOWICZ-RUPNIEWSKA, M.J. NOWAK	163
Wspólne stanowisko Komitetu Psychologii PAN oraz naukowych towarzystw psychologicznych w sprawie społecznej odpowiedzialności w komunikowaniu o doświadczeniach traumatycznych dzieci, w tym w szczególności o przypadkach przestępstw o charakterze seksualnym	
KOMITET PSYCHOLOGII PAN	179
Informacje dla Autorów	183

Table of contents

Position of the KRASP Presidium of 12 May 2023 on ensuring the freedom of scientific research	
Position of the Conference of Rectors of the Academic Schools in Poland, Polish Academy of Sciences, Polish Academy of Arts and Sciences and the General Council for Science and Higher Education of May 12, 2023 on ensuring the freedom of scientific research	7
***	
Research excellence has no gender” initiative – from awareness to transformation	
A. KLOS, A. DYRDAL, M. GMUREK, J.Ł. KOLANOWSKI	11
Women’s place in technoscience. Untapped potential or revolution?	
A. KNAPIŃSKA	19
The dynamics of gender inequalities in the Polish Academia. An analysis of degrees and academic titles awarded in the years 2004–2021 by faculty groups and fields of science	
M. GULCZYŃSKI	33
Global scientific workforce: What Big data say on women in science	
M. KWIEK, Ł. SZYMULA	45
***	
Psychopharmacology – Quo vadis?	
J. RYBAKOWSKI	87
<i>Iron curtain</i> metaphor as an analytical category	
E. CZYKWIN	107
Pedagogical cairology of Bogdan Suchodolski	
Z. KWIECIŃSKI	125
On „The Diaries” of Stanisław Ossowski	
R. SUŁEK	151
Opportunities and barriers of the West Pomeranian scientific community against the background of the national conditions for the development of science	
R. RAKOCZY, M. KOWALEWSKI, P. OSSOWICZ-RUPNIEWSKA, M.J. NOWAK	163
Joint statement of the Psychology Committee of the Polish Academy of Sciences and scientific psychological societies on social responsibility in communicating about children’s traumatic experiences, especially in cases of sexual offences	
KOMITET PSYCHOLOGII PAN	179
Notes for Authors	183